

N:o 21.

Ank. till Riksd. Kansli den 18 Mars 1880, kl. 12 midd.

*Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring
i 41 § Konkurslagen.*

Uti en inom Andra Kammaren afgifven och till behandling af Lag-Utskottet öfverlemnad motion, N:o 51, har Herr *A. W. Westerdal* på anförda skäl hemställt, »att Riksdagen för sin del ville besluta följande tillägg i Konkurslagens 41 § 1 mom., som sålunda i sin helhet skulle erhålla denna lydelse:

Då gode män utses, förordne ock Rätten eller Domaren en ärlig och förständig man, inom eller utom Rätten, att i konkurs-saken vara Rättens ombudsman, dertill dock ej får utses Rättens ordförande eller valet i öfrigt inverka på Rättens domförhet; förmälände sig motionären intet hafva att anmärka, derest Utskottet skulle finna skäl att i det syfte, han afsåge, gifva tillägget en lämpligare redaktion.

Att ordföranden i den rätt, der ett konkursmål är anhängigt, låter utse sig till rättens ombudsman i konkursen, måste af flerfaldiga skäl anses olämpligt, och det olämpliga i ett sådant arrangement träder än mera bjert fram, om ordföranden, såsom uti det af motionären åberopade fall varit händelsen, är den ende lagfarne person inom rätten. Ombudsmannen intager nemligen en subordinerande ställning till domaren eller rätten. Han utses af dessa myndigheter och kan, när så skäligt pröfvas, af dem entledigas. Vid hvarje års början, medan konkursen pågår, skall han till rätten afgifva fullständig redogörelse för förvaltning.

Bih. till Riksd. Prot. 1880. 7 Saml. 13 Häft.

gens gång, hvarefter på rätten ankommer att afgöra, huruvida ombudsmannen må vid befattningen bibehållas. Han utgör vidare den förmedlande länken emellan domaren eller domstolen, å ena, och dem, som hafva att ombesörja sjelfva förvaltningen och utredningen af boet, å andra sidan, dervid hans åtgärder kunna af dessa, när de anse sig dertill hafva skäl, hos rätten öfverklagas. Honom åligger slutligen att anmäla och till rättens pröfning öfverlemna de flerahanda tvistefrågor, som i konkurser bruka uppstå.

Det ligger uppenbarligen i sjelfva naturen af en sådan tjänstebefattning, att dess innehafvare, såsom stående under domarens eller rättens närmaste tillsyn och kontroll och af dem så väsentligen beroende, ej bör tillika kunna intaga plats vid dombordet, derifrån han principenligt måste anses böra vara stängd.

Att 1862 års nu gällande konkurslag i detta fall gick en medelväg, stadgande, att ombudsmannen finge utses »inom eller utom rätten», härleder sig utan tvifvel deraf, att institutionen då var ny. Man hade ej försökt den och var ej säker på, att, om rättens ledamöter uteslötos från kompetens till dessa befattningar, man skulle kunna finna lämpliga och villiga personer till deras öfvertagande. Den tid, som sedan dess förflutit, har emellertid tydligen gifvit vid handen, att någon fara härutinnan, åtminstone nu för tiden, ej förefinnes, hvarföre och med föranledande af de utaf motionären framhållna omständigheter det synts Utskottet vara lämpligt att nu taga steget fullt ut och från samma befattningar utesluta både ordförande och ledamöter i den rätt, der konkurssaken är anhängig och det, hvad särskildt ledamöterna i rätten angår, af skäl, att, när någon sådan tages till rättens ombudsman, det fall alltid är tänkbart att inträffa, som motionären velat förebygga, att nemligen rättens domförhet genom ett dylikt förfarande äfventyras.

På grund af det nu anförda får Utskottet, med anledning af motionen hemställa,

att Riksdagen ville för sin del besluta följande förändrade lydelse af 41 § i Konkurslagen den 18 September 1862:

»Då gode män utses, förordne ock Rätten eller domaren en ärlig och förständig man *utom Rätten*, att i konkurssaken vara Rättens ombudsman. Honom åligger att öfver gode männens och sysslomännens förvaltning hafva tillsyn: att vid de borgenärer-nas sammanträden utom Rätten, der han är tillstädes, föra ordet: att hos Rätten eller domaren anmäla de

frågor, hvilka af konkurssaken uppstå och Rättens pröfning påkalla: och att i öfrigt vidtaga de åtgärder och beslut, hvilka enligt denna lag på Rättens ombudsman ankomma.

Har den, som till ombudsman förordnas, ej förut aflagt domareed; gånge sådan ed inför Rätten eller domaren, innan han nämnda befattning tillträder.»

Stockholm den 16 Mars 1880.

På Lag-Utskottets vägnar:

G. LAGERSTRÅLE.

Reservationer:

af Herr *Lagerstråle*, med hvilken Herr *Thomasson* instämt:

»Äfven jag anser olämpligt att, vid konkurs, Rättens ordförande varder till Rättens ombudsman utsedd. På särskilda ställen i Konkurslagen, företrädesvis i dess 69 §, är ock, efter mitt omdöme, uppenbarligen antaget, att en dylik anordning icke må ske, och derföre synes mig jemväl, att, om och när, sådant oaktadt, en afvikelse från lag eger rum, rättelse deruti, utan förändring af sjelfva lagen, bör i annan ordning både sökas och vinnas. Att deremot borttaga rättighet för domstolen att till ombudsman utse en Rättens ledamot skulle säkerligen på många ställen verka derhän, att den för uppdraget mest lämplige måste förbigås. Om en och annan gång i de fall, då klagan föres öfver någon ombudsmannens åtgärd, annan ledamot måste tillkallas, torde dermed icke större olägenhet uppstå, än när vid säkerligen oftare förekommande fall dylik åtgärd erfordras i följd af ledamots sjukdomsförfall. På dessa skäl anser jag, för min del, att såväl motionärens förslag som Utskottets derifrån väsentligen afvikande tillstyrkan om lagförändring böra afslås»;

af Herrar Grefve *Mörner* och *Hammar skjöld*;

af Herrar *Sundell* och *Magnus Jonsson*, som ansett, att bifall till den

af motionären föreslagna lydelse af 41 § Konkurslagen bort af Utskottet utan förändring tillstyrkas; samt

af Herr *Torpadie*, som ansett motionen hafva bort tillstyrkas med lämplig förändring i de af motionären begagnade ordalag.

Herrar *Lothigius*, *Asplund* och *H. A. Widmark* hafva begärt få här antecknad, att de icke inom Utskottet deltagit i ärendets behandling.
